

23.5.2025

Eduskunta
Sivistysvaliokunta

Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunto

Eduskunnan sivistysvaliokunta on pyytänyt tietosuojavaltuutetun toimiston kirjallista asiantuntijalausuntoa asiassa HE 46/2025 hallituksen esitys eduskunnalle EU:n tekoälyasetusta täydentäväksi lainsäädännöksi. Kiitos mahdollisuudesta lausua asiassa.

Tietosuojavaltuutetun toimisto on antanut kysymyksessä olevan hallituksen esityksen luonnoksesta sen valmisteluvaiheessa lausunnon (dnro TSV/10619/2024, annettu 4.12.2024). Tietosuojavaltuutetun toimiston lausunnossa esille nostamat seikat on huomioitu kattavasti jatkovalmistelussa.

Tekoälyasetuksen valvontaan liittyvät viranomaistehtävät on hallituksen esityksessä määritelty tietosuojavaltuutetun toimiston näkökulmasta tarkoituksenmukaisella tavalla. Tietosuojavaltuutetulle sääntelyn soveltamisen myötä tulevat markkinavalvontatehtävät liittyvät sellaisiin kokonaisuuksiin, joissa henkilötietojen käsittelyllä on merkittävä rooli. Siksi on tarkoituksenmukaista, että tietosuojavaltuutettu toimii näissä kokonaisuuksissa myös markkinavalvontaviranomaisena. Samasta syystä on perusteltua, että tietosuojavaltuutettu valvoo tekoälyasetuksen 5 artiklan mukaisten kieltojen noudattamista markkinavalvontaviranomaisena.

Sivistysvaliokunnan toimialan osalta on keskeistä, että tietosuojavaltuutetun toimisto toimii markkinavalvontaviranomaisena, kun on kysymys tekoälyasetuksen liitteen III kohdassa 3 tarkoitetuista tekoälyjärjestelmistä. Kysymyksessä ovat sellaiset tekoälyjärjestelmät, jotka on tarkoitettu käytettäväksi määritettäessä luonnollisten henkilöiden pääsyä tai hyväksymistä varhaiskasvatukseen ja koulutukseen kaikilla tasoilla tai osoitettaessa luonnollisia henkilöitä niihin, arvioitaessa oppimistuloksia (myös silloin, kun kyseisiä tuloksia käytetään luonnollisten henkilöiden oppimisprosessin ohjaamiseksi varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa kaikilla tasoilla) sekä sen asianmukaisen koulutustason arviointiin, jonka henkilö saa tai johon hän voi päästä varhaiskasvatuksessa ja koulutuksessa tai niiden yhteydessä kaikilla tasoilla. Koska näissä käyttötilanteissa henkilötietojen käsittelyn rooli on merkittävä, on tietosuojavaltuutetun markkinavalvontarooli asianmukainen.

Tietosuojavaltuutetun toimistolle tulee sääntelyn soveltamisen alkamisen myötä uusia tehtäviä perusoikeuksia valvovana viranomaisena, ilmoittavana laitoksena sekä markkinavalvontaviranomaisena. Lisäksi sääntely käytännössä lisää tietosuojaviranomaisen toimivaltuuksilla toteutettavaa työmäärää. Tässä vaiheessa näiden uusien tehtävien sekä lisääntyvän työmäärän hoitamiseen ei ole osoitettu lisäresursseja. Tietosuojavaltuutetun toimiston resursointi on jo tällä hetkellä hyvin niukkaa, mihin sekä ylimmät laillisuusvalvojat että perustuslakivaliokunta ovat kiinnittäneet

huomiota. Ilman lisäresursointia tietosuojavaltuutetun toimisto ei kykene toteuttamaan sille tulevia uusia tehtäviä.

Jotta tekoälyasetuksen tavoitteet sisämarkkinoiden toiminnan parantamisesta, ihmiskeskeisen ja luotettavan tekoälyn käyttöönoton edistämisestä, perusoikeuksien suojeleminen sekä innovoinnin tukeminen voidaan saavuttaa, on viranomaisille välttämätöntä kohdistaa riittävät resurssit. Ilman riittävää resursointia viranomaiset eivät kykene tukemaan tekoälyn kehittäjiä, tarjoajia ja käyttäjiä tehokkaasti, oikea-aikaisesti ja proaktiivisesti.

Allekirjoitus

Anu Talus
Tietosuojavaltuutettu

Tanja Muotka
Ylitarkastaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi tarkistaa tarvittaessa tietosuojavaltuutetun toimiston kirjaamosta.

Yhteystiedot

Tietosuojavaltuutetun toimisto
Sähköposti: tietosuoja@om.fi
Postiosoite: PL 800, 00531 Helsinki
Puhelinvaihe: 029 566 6700
Verkkosivut: tietosuoja.fi

